

Elke mening telt...telt elke mening?

Essay:" Over [Hollanditis](#), de schrijfkunst van nietszeggendheid.

(Over schrijven met een aan pacifistische neutraliteit grenzende naïviteit/ledigheid/domheid)"

Er een (of andere) mening op na houden grenst zo'n beetje aan nietszeggendheid. Want die ene mening (voor die van jouw enige honderden miljoenen anderen) zal pas iets te zeggen en wellicht te betekenen hebben als een wat breder publiek daar kennis van heeft mogen nemen. Het zal me dan ook benieuwen of mijn bescheiden literaire mening u niets zégt, van u niets mág zeggen of voor u toch een échte mening blijkt te zijn. Nee, niet alleen literaire pausen hebben smaak, al was het maar dat ze wat graag aanschurken bij deze of gene prestigieuze uitgeverij, die of dat lekkere schrijfstertje, een of ander heftig netwerk. Ik, eenling *pur sang*, ik, [afgepoeierde schrijver](#), ik heb ook een mening: onze Hollandse schrijfkunst is bijna ten dode opgeschreven.

Laten we voor de helderheid eens een paar auteurs van de wat recentere verkoopknallers onder de loep nemen. Sommige verkoopcijfers liegen er niet om. Exemplaren vliegen de winkels uit, enige 100.000-den 't stuk halen ze zo. Maar ach, kwaliteit versus kwantiteit, dat is toch weer waar het altijd wringt. Zo'n beetje [Rolls Royce Phantom Drophead Coupé](#) versus [Opel Corsa Enjoy 1.2 16V Twinport](#): beiden automobielen vervoeren, een ervan leidt ook nog eens tot vervoering. Daarom, wij gunnen de schrijvers de buit maar niet de feestvreugde, daarom eerst wat inleidende noodkreten, noodkreten geuit door de [Jury \(van de\) Libris Prijs](#). Had pas na grote moeite een *shortlist* weten samen te stellen. Onder al het ingezonden werk van 2006 zat vooral *veel workshopproza, braaf maatwerk: foutloos maar zielloos*. Verdomme, kan een jury nog gestrenger uit de raadkamer tevoorschijn komen? Jazeker wel, nemen we even het ingezonden vrouwenspul. Dat was volgens het enige vrouwelijke jurylid *lichtgewicht, (gevuld met)kleine persoonlijke wisselasjes, (verder veel zogenaamde) thrillers, relatieproblemen, al of niet in moord eindigend, of in een cursus*. Een kleine premisse veroorloof ik me alvast, gezien het pers-verse werk van een Van Dis, een Palmen, een Van Brederode: deze noodkreten zullen een nog ver in de toekomst liggende houdbaarheidsdatum blijken te hebben.

Kluundert oftewel [Kluun](#): grootmeester in 'oncologisch snikkelproza'. Korter én beter viel een neersabelende omschrijving nog niet eerder te belezen. Mooi wél dat zijn *Komt een vrouw bij de dokter* al 100 weken in de top Zoveel staat. Na lawines van kritiek op het gedrag van deze schuinsmarcheerder lijkt het erop dat weduwnaar Kluuntje maar wat snelsnel is hertrouwd. Waarschijnlijk met een van de bij hem in de schoot gevallen schrijversgroupies: over troostmeisjes gesproken. Kluun is blijkbaar nogal er-rug gecharmeerd van A.F. Th.'s bric-à-bracachtige metselwerk. Nu we het toch over hem hebben, onze A. F. Th. begint verdomde veel op Gaudi zelf te lijken...wiens *Sagrada Familia* 80 jaar na zijn dood nog steeds niet helemaal af is... Heeft Kluuntje zelf de twee schrijfstijlen als volgt weten te typeren: A. F. Th. muzeert als Mozart (of was het nou Beethoven?), hijzelf rockt als the Stones. Een wel heel vreemdsoortig duet...behoorlijk atonaal vooral.

[Van Royen](#): volgens een of andere grapjas schrijft de man vooral met zijn pik. Shit, waar anders mee? Met een kroontjespen soms! In sperma zit anders wél het nodige potentieel verstopt. Testosteron, 'n essentieel onderdeel in deze witte inkt, doet biologisch gezien niet onder voor dynamiet. Tja, en stoute Heleen heeft het trucje ook door. Zij doet dat dan ook met *waaninnugh* succes. Wel is ze zo goochem (lees: geil; lees: nymfomaan; lees: 'stout') om vooraf wat shotjes mannelijk vuur tot zich te nemen. Typt dan ook hit na hit, vol lekkere tietten en flitsende tongen. Weer en weer en weer schuift de soppende schede over het kloppende zwaard. O ja, alles volgens het oeroude kut-met-peren-recept.

[Siebelink](#): geheel volgens het schoolboekje, een slechte jeugd is een goudmijn voor altijd. Zoveelste pikzwart *tearjerker*-verhaal over een pikzwart gekouste oude heer die niet zo toevallig de pa was van de schrijver van deze dorre gebedstekst. Met dit verhaal alsmaar op de *repeat* (zowat het hele oeuvre

ontspruit aan deze vaderzoon-relatie) ontstaat wel het vermoeden van... van een verkapt homo-zijn. Als jongeling viel ie blijkbaar op oudere mannen. Verregaande vaderverering was toch allang niet veel meer dan flauw herkauwvoer voor eindeloze sofamonologen bij heerlijk naar pijp riekende psychologen, of wat!?

[Möring](#): Dante Alighieri op (be)zoek in Assen... maar waarom zou *Lo scrittore* dat doen dan? Om een paar dagen motorgejank te horen tussen een bende bierzuipers en leernichten soms? En kwam Dante niet uit Toscane, wát, uit Florence zelf?! Dat fraai gemarmerde juweel, omgeven door olijfgroene heuvels, zwartgroene cipressen op de kammen, de jadegroene Arno als glinsterend prachtriool... Geen haar op zijn schedel zou er maar over peinzen om de kant van deze voormalige veenkolonie uit te komen. Möring is ongeveer 10 jaar bezig geweest om zijn Dis (voor de gelijknamige schrijver zie het lemma na Palmen) wat smaak mee te geven. Dat is niet weinig, zeker gezien de productie van giganten als een [McEwan](#), een [Roth](#), een [Coetzee](#). Jammer, dit decennium *hard cooking* valt er in de verste verte niet aan af te proeven.

[Palmen](#): komt ze toch wéér met een uit de dood weggekaapt snertverhaal. Dit *Lucifer* (2007) is er een die eigenlijk bij Petertje huppeldepup, o ja, Peter R. de Vries thuishoort. Je weet wel, de blufpokeraar *slash* crimefighter die met minimaal 30% van de stemmen het volk wou dienen (maar met wat stemmen minder in het geheel niet). Nogal koude kaas, Connie's zoveelste gefundenes Fressen. In de formele tak van het strafrecht overigens beter bekend als *cold case*. De allerlaatste pagina had ze gewoon in Hans' tochtige schrijforgaantje moeten laten zitten. Blufpokeraarster Connie, dit kannie! Echnie...hoewel: de teller tikt al weer ruim 100.000 keer over de toonbank...Er is een troost: in haar nadagen kan ze zo bij de Story aan de slag.

[Dis](#): rijke oudere man van de herenliefde uit 6de arrondissement gaat uit wandelen in andere en dus per definitie armere delen van *Paris*. Zit, of nee, wandelt vol schuldgevoel over de hem toegevallen welvaart. Rijkdom was altijd al als een burcht. Een andersoortige gevangenis, niemand naar binnen i.p.v. iemand naar buiten, en wel die waar de luxe heerst in plaats van de armoede bedelt. Oorden waar de schijn schittert in plaats van de realiteit knettert. Locaties waar knipmessen buigen in plaats van bullepezen slaan. Om dan uit flaneren te gaan zou je al dat vermaledijde plebs eigenlijk niet meer onder ogen hoeven te komen. Echte rijkaards hebben echte klasse: die voelen zich niet schuldig (dat bijna genetisch vastgebakken calvinistisch trekje). Neem nou die Medici: letterlijk boven het gemene volk stiefelden ze van kantoor naar huis, en 's anderdaags weer van het Palazzo Pitti weer naar de Uffici.

[Van Brederode](#): haar laatste geval is bij mijn weten nog geen bestseller, maar gelukkig vreet dit volk alles als het maar vaak genoeg te horen (oftewel voorgekauwd) krijgt dat het wél lekker is... Een uitsmijter graag: wie smijt haar buiten. Een filosofe, zij?! Maar waarover filosofeert ze dan!? Tjonge, komt ze ineens met zoiets dieps als dit: 'Freud had gelijk en helemaal ongelijk.' Duh... De mij helaas ontschoten Volkskrant-recensente (was 't dan toch die komeet Daniëlle Serdijn) was 'als gesloopt' achtergebleven na lezing van Brederode's nieuwste boek. 't Zou zo'n beetje bol staan van de expliciete kinderpornografische scènes. Op een dikke 300 bladzijden heb ik welgeteld 2 scènetjes met niet meer dan wat kinderachtig kindergefriemel geteld. Want in de echte wereld, je weet wel, die grote boze, daarbuiten, daar gaat het wel wat grover toe...Los zand heeft al snel meer body en textuur dan dit godgeklaagde kletsverhaal wat zich roman durft te noemen.

Herinneren we ons het uiterst belangwekkende fragment uit ietsjes ouder essayistisch werk van [Milan Kundera](#) nog: “De dood van de roman is géén verzonnen idee. Ze heeft reeds plaats gehad. En wij weten nu *hoe* de roman sterft: hij verdwijnt niet; zijn geschiedenis houdt op: de tijd van de herhaling breekt aan, waarin de roman niets anders doet dan zijn lege, van geest ontdane vorm reproduceren. Het is dus een verholde dood, die onopgemerkt blijft en niemand choqueert”. (uit *De kunst van de roman*, pag. 23, 1^e druk 1986, 2^e herziende editie 2002 Ambo ISBN 90-263-1712-3). Dit fragment had betrekking had op het politiekcorrecte schrijven in de voormalige Sovjet Unie. Maar deze constatering is naadloos over te planten op de stand van de zogenaamde literatuur hier. De Hollandse roman is dood, leve de Hollandse roman. Toch is deze ‘vernieuwde’ roman niet ‘verbeterd’. Ook is hij niet gereanimeerd. Nee, hij heeft een grondige lobotomie ondergaan. Ze verschijnen nog wel, deze als uit de dood herrezen romans. Karrenvrachten vol nieuwe rommel worden met het ritme van de vuilnisman in onze voorheen knusse boekwinkels leeg gekieperd. Balzalen, ja, showrooms zijn het tegenwoordig, volgepropt met eindeloze rijen kasten, deze weer vol met ontzielde zombies, deze weer vol met eindeloze lappen tekst. De kaften zijn meer dan prachtig, stuk voor stuk! Maar het blijven niet meer dan dummy’s. Je weet wel: mooie schil, lege huls. Da’s dan ook de kunst niet, een helemaal te kek kauftje ontwerpen. Want de teksten daarbinnen zijn en blijven zonder point, conclusie, punchline, vondsten, laat staan een zekere maatschappelijke impact.

Ik kan hier niet op alle schrijfsels van alle schrijvers ingaan, en ik beperk me dan ook op de laatste: ik moest Désanne Brederode’s boek gewoonweg kopen! Want mijn eigenste meesterwerk [Donkerland*](#), (* gewoon *Donkerland of Victor Crebolder intypen, daar op www.books.google.com*) zo dacht ik te kunnen destilleren uit een VK-recensie, had blijkbaar een grote gemene deler met dat van haar. Helaas, *Hart in hart* is een werkelijk ongekend slecht niemendalletje (stuur een kaartje naar de uitgeverij en je krijgt het verdomme al gratis toegestuurd...);). Het is er inderdaad eentje die je als gesloopt achterlaat, daar had die VK-recensente helemaal gelijk in. Maar niet, maar wéér niet vanwege de ontsteltenis, het eigene, de vreugde, de horror, de originaliteit, het sarcasme, ja, in een woord van het genie van het geschrevene. Dat op meerdere manieren op te vatten *slopen* (de ochtend ná het lezen van *Angst en walging in Las Vegas* van [Hunter S. Thompson](#): spierpijn in mijn buik van het lachen!) kunnen alleen de échte schrijvers! Dát soort sloopwerk is alleen weggelegd voor kwaliteitsschrijvers. Schrijvers als [Céline](#), [Bukowski](#), [Genet](#), [Easton Ellis](#), [Kafka](#), [Traven](#), [Nin](#), [Hrabal](#), [Sjalamov](#), [McCarthy](#), [Vonnegut](#), [Houellebecq](#), [DeLillo](#), [Nabokov](#), [Fallaci](#), [Malaparte](#), [Templeton](#), [Wiesel](#), [Gadda](#), [Palahniuk](#), [Levi](#), [Ammaniti](#), [Nothomb](#), [Franzen](#), [Eggers](#), [Kellendonk \(nl\)](#), [de Jong \(nl\)](#) .

Hola, heb ik, grote onbekende in het literaire inteeltwereldje, recht van spreken? Op een bizarre manier meen ik van welles! Want ik ken niet al te veel mensen die 2 uit 2 keer raak hebben geschoten in het grootste literaire prijzencircus op aarde. Om precies te zijn: ik ken er een! En dat is, u raadt het al, schrijver dezes. Apestoned, drop-out en leesgek voorspelde ik dat [Elias Canetti](#) een verdomd goede kans maakte, en wel na lezing van het onbegrijpelijke *Massa en macht*. Ik zal zo ongeveer 19, 20 geweest zijn. Niet ouder, want in 1981 kreeg hij ‘m: de Nobelprijs voor Literatuur. Dat kunstje heb ik nog 1 keer geflikt. 39, broodnuchter, ambtenaar nu én nog steeds leesgek: [Orhan Pamuk](#) zou ‘t ‘m ook flikken. 7 jaar later: ach, *it takes one to know one*, toch...2006 was Orhan’s jaar.

Eh, nee, de komende 200 jaar zal geen enkele Nederlander die ‘ons’ nog steeds niet deel gevallen Nobelprijs winnen. Even narekenen dan maar: er zijn pak hem beet 200 landen. De Nobelprijs bestaat een dikke 100 jaar. In 50 landen is lezen en dus schrijven ten strengste verboden. In 50 andere landen weten ze niet eens wat het schrift is (laat staan een boek). En in 50 nog weer andere landen hebben ze het schrijven amper 25 jaar onder de knie. Hoe is het toch mogelijk dat ieder ander West-Europees land er al een of meerdere gekregen heeft (ik tel Luxemburg, Monaco e.d. even niet mee), maar ons eigenste Ned. nog steeds niet? Wel, omdat het er naar uit begint te zien dat al dit nietszeggende maar welschrijvende maar door en door en door dreigt te gaan. [Harry](#) schrijft (lees: schreef) eigenlijk nog *best wel* aardig (lees:...) vergeleken met dit staaltje dwars doorgesneden fine fleur de Hollanditis.

En toe-hoen, én toe-hoen was daar [Donkerland](#): mijn door alle uitgevers uitgekotste boek. Maar, en dit besef ik me nu pas, maar is dat uitgekotst zijn eigenlijk geen compliment op zich? Want wat zegt de Libris-jury in haar rapport eigenlijk: al deze toegezonden en dus wél uitgegeven boeken hebben

amper bestaansrecht! Godvergeten rommel is 't! Flinterdunne verhaallijnen, bordkartonnen personages, veel navelstaar! Wat schreef onze Kundera ook alweer: "de tijd van de herhaling breekt aan, waarin de roman niets anders doet dan zijn lege, van geest ontdane vorm reproduceren." Ziedaar: da's toch wel zo'n beetje dé definitie van zielloos! Van onverwachte trots zwelt mijn borstkas op tot klerenkast. Waarom, nou, omdat ze verder blijkbaar *n'importe qua* op de markt pompen. Ach, hedendaagse uitgevers (lees: boekhouders) zijn gewoonweg bang en bibberig van Donkerland. Een boek moet Licht zijn: Niet Veel Om Het Lijf Hebben én Geen Zwarte Kost Graag! Ze worden godverdomme zenuwachtig omdat een boek verdomme het botte lef durft te hebben wél over een werelds onderwerp te schrijven: de strijd tegen kinderporno. Ze krijgen de zenuwen omdat dit niet lijkt op *workshop-proza, braaf maatwerk: in de beste gevallen gepolijst en foutloos, maar onpersoonlijk en zielloos*.

Dacht ik me, dom blondje, verdomme nog eventjes gesteund door [Zwagerman's Kellendonk](#)lezing uit 2006: "Tegen de literaire quarantaine. Fortuyn, Van Gogh en de vertraging van de vuilnisophaaldienst". De in de ondertitel vermelde vermoorde malloten leek alle eventuele onduidelijkheid te moeten wegnemen: waar de fok is én waar de fok blijft de actualiteit in de Nederlandse literatuur... Maar ach, de heer Joost Z. is blijkbaar nogal kort en dus zwak van memorie. Rekent hij eerst nog even voor dat in minder dan 1 % van het AKO-geschrevene actueel straatruoer als *topic* werd gebruikt, amper een jaar later omarmt hij 'het uitgelooide vader-zoonverhaal' van [Gerbrand Bakker](#) met al zijn enthousiasme. 't Is alleen jammer dat het boven op Z's nek zo wonderbaarlijk stil is geworden...qua *romans* dan. Voor de rest is het een groot ventilatiekanaal, onze JoJoost. Zou JoJoost zichzelf aan zo'n lobotomie hebben geholpen soms...Op jacht naar de muze...met wat teveel van die gifgroene drank wellicht...alles over voor een flitsende vonk... wat koortsachtige kortsluiting... Het lijkt erop dat hij die gok van hem voor van alles kan gebruiken, behalve voor *romantische intuïtie*.

[Hans Goedkoop](#) (raar maar waar: deze grootheid, essayist, historicus en criticus, heeft géén eigen site, wat een bescheiden man, eigenlijk;), heeft in zijn boek *Een verhaal dat het leven moet veranderen* iets verhelderend over deze Joost weten te melden. En, even voor de goede orde, Goedkoop's boek stamt uit 2004 en is dus van vóór de Kellendonk-lezing die Joost hoog van de toren heeft mogen blazen. Wat ziet Hans namelijk wel wat Joost vanuit zichzelf niet kan zien/wil zien/mag zien: 'De schrijver zonder onderwerp is iemand die zijn toevlucht in zijn eigen huis zoekt. De beschrijver van andermans onderwerp is iemand die zijn toevlucht in een vreemde wereld zoekt. Wat ze delen is dat ze vluchten van het grondgebied dat zich daartussenin bevindt, tussen die vreemde wereld en dat eigen huis. Ze vluchten voor hun *eigen* (*cursief* van Goedkoop) wereld. Het is die houding die naar mijn gevoel de crux vormt in het werk van deze zo schijnbaar gespleten schrijver. Hij zoekt de wereld, maar niet bij hemzelf. Hij zoekt zichzelf, maar niet in de wereld. Hij mijdt net die *middleground* (*cursief idem*) waar een voldragen schrijverschap zijn jachtterrein vindt en ontpopt zich daarmee tot het tegendeel wat hij leek. Hij blijkt een man te zijn die, dromend van de ruimte van het volledig leven, tot het uiterste zal gaan om in die eigen persoon in godsnaam nooit te hoeven betreden. En waarom? Ja, waarom? Als dat geen onderwerp is." (Uitgeverij Augustus, 2004 ISBN 90-457-0161-8, pag. 79)

Kijk, dat moet je eerst een keer goed lezen om te laten *bezinken*. En herlezen, om het nu even te laten *inzinken*. Na nog een herlezing voel je dat er niet veel ergers is wat je als schrijver, die toch al vele jaren aan de weg timmert, toegevoegd kan worden. Wedden dat JoJoost hier dan ook *maximaal* van gebaald heeft. Wellicht was het een aanzet om zo uit te halen in de Kellendonk-lezing. Wat JoJoost eens zou moeten doen is wat minder lezen (ik raak verdomme de tel kwijt van zijn *namedropping* in die lezing;) om in de gewonnen tijdwinst eens wat meer van die *middleground* proberen om te spitten. Dat moet je wel kunnen, er moet namelijk een speciale soort introverte extraverte in je zitten, dus... Maar deze in tegenspraak zijnde eigenschappen zijn alleen weggelegd voor de *happy few*...voor de ware [Phantoms...](#)

Ik dank u voor uw aandacht!

Hoogachtend,
Victor Crebolder